1. ಕಾರ್ನಾಡ ಸದಾಶಿವರಾಯರು

ಸಾ. ಜೋಗ

ಭಾರತಮಾತೆಯ ಉದರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಪುತ್ರರು ಜನಿಸಿ ಮಾತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಾರ್ಯದ ರೀತಿ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿವೆ.

ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಮಂಗಳೂರಿನ ಸಾರಸ್ವತ ಸಮಾಜದ ಕರ್ನಾಡ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1881ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಸಿರಿವಂತರ ಪುತ್ರರು. ಆದುದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿದರು. ಪದವೀಧರರಾದರು. ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿದ್ದರು.

ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ಇವರ ಲಕ್ಷ್ಯ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರದತ್ತ ಹರಿಯಿತು. ಸರಿ ಕೂಡಲೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿದರು. ತಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಸದನವನ್ನೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಧಾರೆ ಎರೆದರು. ಅವರ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿನ ಅನೇಕ ಯುವಕರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು.

ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಸದಾಶಿವರಾಯರ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣಾ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಗಳಿಗೆ ಜನ ತಲೆದೂಗಿತು, ಇವರೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದರು.

ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪರಮಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಾಬರಮತಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲದಿವಸ ತಂಗಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಅವರ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮುಖ್ಯ ನೇತಾರರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸೆರೆಮನೆವಾಸವಾಯಿತು. ಇದರಂತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದಾಗ ಅನೇಕ ಸಲ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆದ ಯುವಕರ ತಂಡದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುಗಾಳಿಯೇ ಎದ್ದಿತು.

ಇಂತಹ ಅಪ್ರತಿಮ ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಾದ ರಾಧಾಬಾಯಿ ಹಾಗೂ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ನಿಜಕ್ಕೂ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು, ಪುಣ್ಯವಂತರು ಹೀಗೆಂದು ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರೇ ಅಂದದ್ದುಂಟು.

ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಮಂಗಳೂರಿನ ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದರು. ಮದ್ರಾಸಿನ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಬಿ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದರು. ಕಾಯ್ದೆ ಪದವೀಧರರಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಾದ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ, ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕ ಮೊದಲಾದ ಧುರೀಣರ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಬಂದಿತು. ಇವರಿಂದ ಇವರ ಲಕ್ಷ್ಯವೆಲ್ಲ ರಾಜಕಾರಣದತ್ತ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಯಿತು.

ಲೋಕಮಾನ್ಯರಂತಹ ಮುಂದುವರಿದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಸದಾಶಿವರಾಯರಿಗೆ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ದೂರುಳಿಯುವದಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಇವರ ಪ್ರಥಮ ಪತ್ನಿ ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಯಾದುದರಿಂದಲೂ ಇವರ ಜೀವನ ದಿಶೆಯೇ ಬದಲಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು.

ಇವರ ಅನವರತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಬೆಸೆಂಟ ಬಾಲಿಕಾ ಪಾಠಶಾಲೆ ಮಹಿಳಾ ಸಭೆ, ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ, ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ, ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ ಕ್ಲಾಸ ಟ್ಯೂಶನ್ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡತೊಡಗಿದವು. ಇವರ ತ್ಯಾಗವಂತೂ ಅಪ್ರತಿಮವಾದದ್ದು. ಅವರ ಉದಾರತನ ಸಮಗ್ರ

ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ದ್ವಿಗುಣಿತ ಹೊಂದಿತು. ನೇತ್ರಾವತಿಗೆ ಮಹಾಪೂರ ಬಂದು ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಜನರ ಮಧ್ಯ ನುಗ್ಗಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳೂ ದುಡಿಯತೊಡಗಿದರು. ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಆ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ಧಾರೆ ಎರೆದರು. ಅದರಂತೆ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೇಶ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇವರ ಕೀರ್ತಿ ಸುತ್ತಲೂ ಪಸರಿಸಿತಲ್ಲದೆ ಈ ನೂತನ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ವಿಚಾರದಿಂದ ಜನತೆ ರಾಯರ ಬಗೆಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವ ತಳೆಯಿತು.

ಇವರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕುದುಮೂಲ ರಂಗರಾವ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಹರಿಜನರ ಸರ್ವತೋಮುಖದ ಏಳ್ಗೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತ ಅವರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೈಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಎದ್ದಿತು. ಇವರ ಈ ಹೊಸ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ತ್ಯಾಗ ಕಂಡ ಕೆಲವರು ಇವರನ್ನು ನಿಂದಿಸತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ರಾಯರು ಮಾತ್ರ ಅದಾವುದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು.

ಇವರು ಮಹಾತ್ಮರ ಆದೇಶದಂತೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಾಧನೆಯ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಲು ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿದರು. ಅದರ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಕಣ ಬದ್ಧರಾದರು. ದೇಶದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೀರಿದರು. ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಹೇಳಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹುರಿಗೊಳಿಸಿದರು. ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಮನಸಾ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇಂತಹ ಮಹಾನುಭಾವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇವರ ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಸಂಸಾರದ ಭಾರ ಇವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಇವರು ದೊಡ್ಡ ಸಿರಿವಂತರು. ಆದರೆ ಅಪ್ರತಿಮ ತ್ಯಾಗದಿಂದ ಸ್ವತ್ತೆಲ್ಲ ಕರಗಿತು. ತಾವಿರುವ ಮನೆಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅದು ಈಗ ಖಾದಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ತ್ಯಾಗಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿಯೇ ಇದೆಯೆಂದರೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಇವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ವಿಶೇಷ ಕಳೆಗುಂದುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಇವರ ಮಗ, ಮಗಳು ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳಾದರು. ಅದು ಕೂಡ ನೋವಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆಕೊಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಇದೇ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಿಂದಿರುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಮದ್ರಾಸ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಇವರ ಚುನಾವಣೆಯ ಅರ್ಜಿಯು ''ಹಣವಿಲ್ಲದವರು'' ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಯಿತು. ಆಗಂತೂ ಇವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿಶೇಷ ನೋವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಮಂಗಳೂರು ಬಿಟ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇರತೊಡಗಿದರು. ಇಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಇವರ ದಾನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಆತಂಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪುಡಿ ಕಾಸುಗಳನ್ನೇ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಪಟ್ಟರೂ ದೇಶಸೇವಾಸಕ್ತರಾದ ಸದಾಶಿವರಾಯರು ವಿಷಮ ಜ್ವರದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದರು. ಅದೇ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. 1937ರಲ್ಲಿ ಪರಂಧಾಮವನ್ನೈದಿದರು.

ಅವರಿಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವರ ಅಪಾರವಾದ ತ್ಯಾಗ, ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ, ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದ ರೀತಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ನಮ್ಮೆದುರಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಸೇವೆಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಉದರ – ಹೊಟ್ಟೆ ; **ಸಾರಸ್ವತ** – ಸಾಹಿತ್ಯ ; **ಕಾರಾಗೃಹ** – ಸೆರೆಮನೆ ; **ಆತಂಕ** – ಭಯ

ಕೃತಿ 1) ಅ) ಒಂದೇ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

1) ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಎಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು ?

2) ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಯಾರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು ?

3) ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಬಿ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಪಡೆದರು ?
4) ಸದಾಶಿವರಾಯರ ಯಾವ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಜನ ತಲೆದೂಗಿತು ?
5) ಸದಾಶಿವರಾಯರ ಮನೆ ಈಗ ಯಾವ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ ?

ಬ) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಘಟನಾಕ್ರಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1) ವಿಷಮ ಜ್ವರದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದರು.
2) ಕಾಯ್ದೆ ಪದವೀಧರರಾಗಲು ಮುಂಬಯಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದರು.
3) ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಾಧನೆಯ ಗುರಿಮುಟ್ಟಲು ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿದರ
4) ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣ

ಕೃತಿ3) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೆರೆಹೊಡೆದ ಶಬ್ದದ ಬದಲಾಗಿ ಕಂಸಿನಲ್ಲಿಯ ಯೋಗ್ಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಳಸಿ ವಾಕ್ಯ ಪುನಃ ಬರೆಯಿರಿ.

(ಟೊಂಕವನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು, ಓಡಿಹೋಗು, ಸಿದ್ಧನಾಗು)

ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಾಧನೆಯ ಗುರಿಮುಟ್ಟಲು <u>ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿದರು.</u>

ಕೃತಿ4) ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ತ್ಯಾಗ, ಜನ, ಮನೆ, ದಾನ, ದೇಶ, ಆಸ್ತಿ, ಸಮಾಜ, ಹಾನಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಕೃತಿ5) ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಿ.

ಉದಾ - ಬಾಲಕ ⟶ ಕಸಬು ⟶ ಬುಗರಿ ⟶ ರಿಕ್ಷಾ ⟶ ಕ್ಷಾಮ

ಬಳಪ, ಪಟ, ಟಗರು ....

ಕೃತಿ6) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳ ಗೆರೆಹೊಡೆದ ಶಬ್ದಗಳ ಬದಲು ಕಂಸಿನಲ್ಲಿಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಬರೆಯಿರಿ.

1) <u>ಶೇಖರನು</u> ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ (ಶ್ಯಾಮಲೆ)
2) <u>ಸುಶೀಲೆ</u> ಪುಸ್ತಕ ಓದುತ್ತಾಳೆ (ರಮೇಶ)
3) <u>ರಾಧೆಯು</u> ಸುಂದರವಾಗಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾಳೆ (ನವಿಲು)

ಕೃತಿ7) ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನಾಮಪದದಂತೆಯೂ ಕ್ರಿಯಾಪದದಂತೆಯೂ ಬಳಸಿ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಿ.

ಉದಾ : ತೆರೆ 1) ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೆರೆಗಳು ತೇಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. (ನಾಮಪದ)
2) ಕೋಟೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತು. (ಕ್ರಿಯಾಪದ)

1] ಏಳು 1) ______________________
2) ______________________

2] ಹತ್ತು 1) ______________________
2) ______________________

CNKH6X